

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	LLATÍ
Codi	28556
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Primer Curs
Horari	
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	MARIA PAREDES BAULIDA
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7-123
Telèfon (*)	935868403
e-mail	Maria.Paredes@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	NÚRIA GOMEZ LLAUGER
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7-123
Telèfon (*)	935868403
e-mail	Nuria.Gomez@uab.cat
Horari de tutories	

3.- Prerequisits

Es partirà dels coneixements i destreses en l'àmbit de la gramàtica i el lèxic (almenys de dues llengües romàniques) que suposadament haura adquirit l'alumnat en la seva formació preuniversitària, amb l'afany de consolidar-los i ampliar-los de manera progressiva a través de l'aprenentatge de la gramàtica i el lèxic de la llengua llatina.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura s'inclou en la matèria anomenada *Llengua clàssica*, amb caràcter de formació bàsica per a l'alumnat de Primer Curs del Grau de Filologia (no clàssica).

Té com a **objectiu primordial** capacitar l'alumnat per a un millor coneixement i comprensió de la seva pròpia llengua i de les altres llengües romàniques a través de l'estudi de la llengua originària.

Els **objectius formatius** que se'n deriven són:

- 1) Proporcionar les eines teòriques per a la identificació de les estructures morfosintàctiques, així com de la fonètica, fonologia, lèxic i semàntica de la llengua llatina, tot traçant les coordenades d'un context històric-cultural bàsic.
- 2) Aconseguir, a través de l'analogia, trobar els elements comuns entre el llatí i les llengües romàniques.
- 3) Reconèixer les arrels llatines en el cabal lèxic de les principals llengües vehiculars.
- 4) Familiaritzar l'alumnat amb les etimologies i amb els principals mecanismes de formació del lèxic.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CEF37	
Resultats d'aprenentatge	Identificar els components bàsics de les estructures (fonètica, fonològica, morfològica, lèxica, sintàctica i semàntica) de la llengua llatina.	
Competència	CEF38	
Resultats d'aprenentatge	Comparar les estructures fonològiques, morfològiques i sintàctiques del llatí amb aquelles de les llengües romàniques.	
Competència	CEF39 / CEF39.1	
Resultats d'aprenentatge	<p>-Reconèixer les principals arrels llatines de les llengües vehiculars a partir del lèxic llatí.</p> <p>-Traçar l'etimologia i els principals mecanismes de formació del lèxic de les llengües vehiculars.</p>	
Competència	CT4 / CT5 / CTF14	
Resultats d'aprenentatge		<p>-Treballar de forma autònoma, planificar i gestionar el temps i aconseguir els objectius prèviament planificats.</p> <p>- Realitzar presentacions orals i escrites efectives i adaptades a l'audiència.</p> <p>- Analitzar i sintetitzar informació.</p>

6.- Continguts de l'assignatura

1. El llatí, origen de les llengües romàniques: evolució a partir del llatí vulgar.
2. El llatí, llengua flexiva: la gramàtica a partir dels textos.
3. El llatí: estructura fonològica, morfològica i sintàctica. La formació de mots.
4. Lectura, en traducció, de *Les Metamorfosis* d'Ovidi.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

En tractar-se d'una assignatura eminentment pràctica, se seguirà una metodologia activa.

1) Pel que fa a les **activitats dirigides**, de caràcter presencial, tindran caràcter divers si es tracta de sessions amb el grup complet o reduït. En aquelles destinades a la totalitat de l'alumnat, s'alternaran les presentacions teòriques amb la proposta d'activitats participatives que hi estiguin relacionades. Les sessions desdoblades seran sempre pràctiques i adaptades a les necessitats i a la idiosincràsia del grup: es partirà sempre de la lectura comprensiva de textos llatins, ja siguin frases breus, ja paràgrafs complets dels quals s'aniran extraient, progressivament, els elements de fonomorfolgia, morfosintaxi, semàntica i lèxic que s'escaiguin. Es requerirà una actitud activa i participativa en les sessions de classe.

2) Pel que fa a les **activitats supervisades**, l'alumnat haurà de demostrar l'assoliment de conceptes teòrics i les habilitats adquirides en els exercicis de lèxic i en la pràctica de la traducció d'una antologia de textos senzills i d'*Aurea dicta*, a través de lliuraments periòdics d'exercicis i comentaris que les professores proposaran amb antelació a través del Campus virtual. També haurà de seguir la tutorització a fi de preparar un treball en grup sobre algun aspecte relacionat amb la pervivència de *Les Metamorfosis* d'Ovidi en la literatura i en les arts plàstiques que caldrà exposar a classe.

3) Pel que fa a les **activitats autònomes**, serà imprescindible una dedicació a la lectura i interpretació textos i a la resolució dels exercicis proposats a fi d'aplicar els coneixements adquirits i familiaritzar-se amb els instruments i la metodologia filològica. També caldrà dedicar temps a l'estudi personal i les consultes bibliogràfiques a partir de les pautes donades a les classes i a través del Campus virtual.

4) Totes les activitats seran susceptibles de ser qualificades i contribuiran a l'**avaluació** en les condicions que s'estableixin prèviament. Les activitats d'avaluació constituïran un màxim d'un 5% del total de les hores.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides
30%

-Classes i seminaris dirigits per les professores, amb suport TIC. -Sessions pràctiques en grups reduïts	45 (23+22)	-Reconèixement de les estructures morfosintàctiques i els elements fonològics i lèxics del llatí en les llengües vehiculars. -Comprensió, traducció i comentari de textos llatins de dificultat mitjana.
---	---------------	---

Supervisades
15%

Seguiment CV		Capacitat d'aprofundir en la interpretació i comentari d'un text prèviament adjudicat.
Tutorització		Resolució personal de dubtes, ampliació i reforç de l'assignatura. Guia de treball
	22,5	

Autònomes
50%

- Realització d'exercicis -Traducció del textos		Assoliment progressiu de la pràctica de la traducció i de les estructures morfosintàctiques, de la semàntica i del lèxic associats, amb suport TICS.
- Consultes bibliogràfiques, ressenya i comentari de textos, etc.		Familiaritat amb la bibliografia bàsica i recursos a l'abast.
	75	

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

1. La qualificació final de l'assignatura serà la mitjana entre l'avaluació continuada (40%) i dos exàmens parcials (60%).
2. L'avaluació **continuada** es basarà en tres indicadors:
 - Assistència i participació activa a les classes (10%)
 - Lliurament periòdic d'exercicis de traducció i comentari a través del Campus virtual. (20%)
 - Elaboració i exposició oral d'un treball en grup relacionat amb *Les Metamorfosis* d'Ovidi. (10%)
3. En els **exàmens parcials** l'alumnat haurà de demostrar la seva habilitat en la pràctica de la traducció d'un text similar en nivell morfosintàctic i vocabulari a aquells realitzats al llarg del curs.
4. Les reiterades faltes d'assistència injustificades i el fet de no lliurar el 50% dels exercicis suposen la pèrdua del dret a l'avaluació continuada.
5. Es considerarà "no presentat" l'alumne que hagi perdut el dret a l'avaluació continuada i no hagi realitzat una de les dues proves escrites. Tindrà possibilitat de reavaluació (només d'aquestes proves) en la data oficial que indiqui la Facultat.
6. La revisió d'exàmens es realitzarà al despatx de les professores.
7. En cas que per raons justificades (conferències, assemblees d'estudiants, congressos, etc.) es perdés alguna classe, es concretaran activitats substitutives a través del Campus Virtual.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Lliurament periòdic d'exercicis on-line i treballs		
Treball escrit sobre una lectura complementària		
Exàmens parcials	3	

9- Bibliografia i enllaços web

1. LLENGUA

BORRELL, E.; MIRÓ, M. *Gramàtica llatina: el llatí normatiu i la seva evolució fins al català*. Barcelona, 2001; LAVENCY, M., *Vsus.* Paris, 1985; MANDRUZZATO, E., *Il piacere del latino*. Mondadori. Milano, 1989; MÉNDEZ-ROCAFORT, P., *Gramática latina*, Madrid, 2010; PALMER, L. R., *Introducción al latín*. Ariel. Barcelona, 1984; RUBIO, L., *Introducción a la Sintaxis estructural del Latín*, Barcelona, 1976. RUBIO, L. Y GONZÁLEZ ROLAN, T., *Nueva Gramática Latina*, Madrid, 1985; TRAINA, A.; PERINI, G. B., *Propedeutica al latino universitario*. Patron. Bologna, 1982^s; VALENTÍ FIOL, E., *Sintaxi llatina*. Reelaboració a cura de P. L. Cano. Versió al català de J. Medina, Barcelona, 1979; VALENTÍ FIOL, E., *Sintaxis latina*, Bosch, Barcelona 1984 (reimpr.).

2. DEL LLATÍ A LES LLENGÜES ROMÀNIQUES

Antología del Latín Vulgar y Medieval. MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J. I FLORIO, R. (eds.) Bahía Blanca, 2006; BASTARDAS, J. *La llengua catalana mil anys enrere*. Barcelona, 1995; BASTARDAS, J. *Diàlegs sobre la meravellosa història dels nostres mots*. Barcelona, 1996; DÍAZ Y DÍAZ, M. *Antología del Latín Vulgar*. Madrid, 1989; VÄÄNÄNEN, V., *Introducción al Latín Vulgar*. Madrid, 2003.

3. AUREA DICTA

Aurea dicta. Dichos y proverbios del mundo clásico. Introd. E. TIERNO GALVAN, selecció d'E. VALENTÍ FIOL. Trad. de NEUS GALÍ. Barcelona, 2004; ESCOLÀ, J.M. *Diccionari de llatinismes i expressions clàssiques*. Barcelona, 2010; LOMBARD, J. *Aurea dicta. Paraules de l'antiga saviesa*. Barcelona 2008; PERIS, A.. *Diccionari de locucions i frases llatines*. Barcelona, 2001.

4. OVIDI

- *Les Metamorfosis* (2 vols.) Introducció, traducció i notes de Ferran Aguilera , Barcelona, La Magrana, 1994
- *Les Metamorfosis*. Presentació i traducció en vers de Jordi Parramon, Barcelona, Quaderns Crema 2008 (2^a ed.)
- *Les Metamorfosis*. (3 vols.) Text revisat i traducció de Adela. Mª Trepal i Anna Mª Saavedra, Barcelona, Bernat Metge, 1929-1932.
- *Metamorfosis* (I-IV) . Introd., traducció y notas de J. C. Fernández Corte y Josefa Cantó, Madrid, Biblioteca clásica Gredos, 2008.
- *Metamorfosis*. Edición y traducción de Consuelo Álvarez y Rosa Mª Iglesias, Madrid, Cátedra, 1995
- *Metamorfosis*. Texto revisado y traducido por Antonio Ruiz de Elvira, Madrid, CSIC, 1994 (3^a ed.)

- *Metamorfosis*. Traducción de Antonio Ramírez de Verger, Madrid, Alianza, 1998.
- *Les Metamorphoses*. Texte établi et traduit par G. Lafaye, Paris, Les Belles Lettres, 1965-1972
- *Le Metamorfosi*. Testo latino e traduzione in versi italiani di Ferruccio Bertini, Bologna, 1971-1974.

5. ARACNOGRAFIA

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/roma/lingua/actling1.htm>

http://clic.xtec.cat/qv_biblio/act.jsp?activity_id=161

<http://www.ub.edu/hesperialatina/enlinia.htm>

<http://phobos.xtec.net/jcimarra/sintaxis/syntactica.htm>

<http://club.telepolis.com/Latiniando/index.htm>

<http://www.culturaclasica.com/lingualatina/index.htm>

<http://www.culturaclasica.com/index.php?q=node/57>

<http://www.culturaclasica.com/index.php?q=node/58>

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE